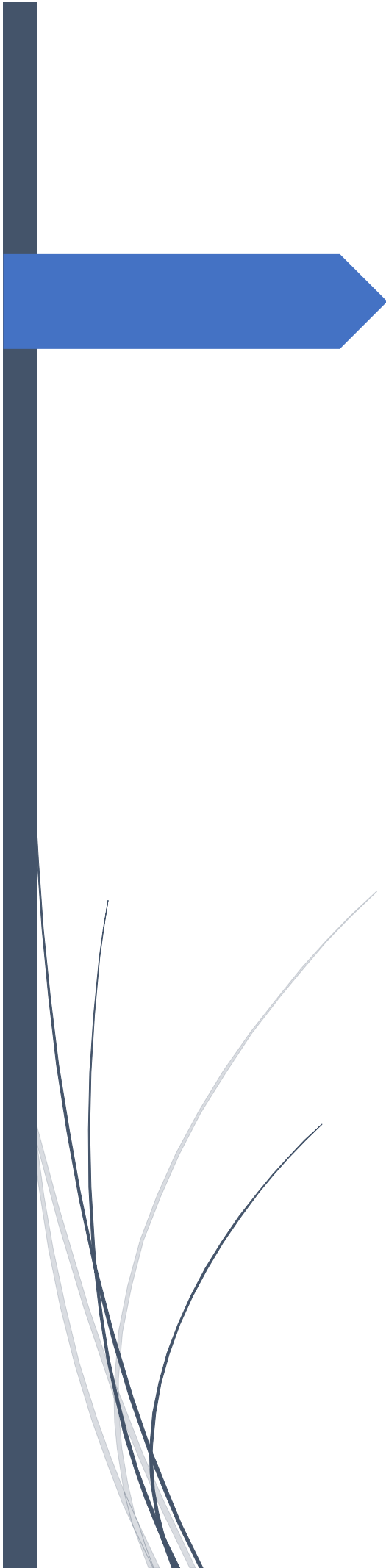

Bruk av sosiale medier i skolen.

Marita Iversen Carm
UNIVERSITETET I SØR-ØST NORGE

Forord

Mitt valg av tema for oppgaven faller på en interesse for å kunne bruke digitale verktøy med elevene på en god måte. Jeg ønsket å vite noe mer om hva som ligger i det å bruke sosiale medier i skolen og hva som er en god måte å benytte seg av de på. Med god måte så er et ønske at elevene skal ha opplevelser hvor de har læringsutbytte, mestrer, motiveres av bruken og ser nytten av bruken i skole sammenheng. Hvordan skal man benytte seg av sosiale medier med elevene på en god måte?

Jeg har opplevd det vanskelig å skrive denne oppgaven med tanke på at jeg studerer grunnskolelærer 1-7, og de skal derfor ikke ha brukere på en del av de sosiale mediene. I tillegg så var det vanskelig å finne god forskning på at bruk av sosiale medier medfører læring. Det er derfor jeg i oppgaven min har valgt å fokusere på bruken av OneNote og Teams, da jeg vet dette benyttes i barneskolen.

Som gruppe har vi ikke samarbeidet utover noen beskjeder til hverandre på Messenger. Vi har derfor ikke samarbeidet slik det var tenkt. Det har vært noe som har vært gjeldende for hele gruppen at det har ikke passet å møtes.

Innholdsfortegnelse

Innledning.....	3
Digitale muligheter og hensyn.....	3
Sosiale medier.....	4
Digital dannelse og dømmekraft	5
Fakta.....	6
Undervisning.....	6
Oppsummering	7
Litteraturliste.....	7

Sosiale medier – en arena for læring?

Innledning

Digitale ferdigheter er viktig for elevene og det samfunnet de vokser opp i. Læreren har ansvar for at elevene skal kunne ha ferdigheter i dette. Det er en del av å utdanne elevene til borgere som kan bidra til å bygge et godt samfunn for fremtiden (Krokan s. 208). De sosiale mediene er en del av de digitale ferdighetene.

I denne oppgaven har jeg valgt å fokusere på hvordan man kan bruke sosiale medier i skolen på en god måte for elevene og hva som er viktig for lærer i forbindelse med bruk av de sosiale mediene. Elevene er allerede brukere av sosiale medier, men for at dette skal være hensiktsmessig i skolen er det viktig å skape elever som er gode brukere av de sosiale mediene. Med dette i tankene har jeg falt ned på følgende problemstilling: «Hvordan bruke sosiale medier i undervisningen?»

Digitale muligheter og hensyn

Som en del av de grunnleggende ferdighetene i den overordnede delen av fagplanen skal elevene beherske digitale ferdigheter. Det innebærer tilegnelse av kunnskap og gode strategier i forbindelse med nettbruk for eksempel (Utdanningsdirektoratet, 2017). Elevene bruker allerede mange timer på ulike digitale arenaer og er digitalt innfødte som Krokan sier (Krokan, 2017, s. 210). De digitale ferdighetene elevene tilegner seg i hverdagslivet kan være en styrke inn i klasserommet.

For å overføre kunnskapen til undervisningen må de kunne bruke det på best mulig måte i undervisningen. For mange elever opplever først og fremst digitale verktøy som underholdning. (Blikstad-Balas, 2019, s. 56). Hvordan teknologi tas i bruk er dermed avgjørende for hvordan læringsutbytte blir (Blikstad-Balas, 2019, s. 52). Hvis vi bruker teknologien som en erstatning for lærebøker og benytter det på samme måte, så vil ikke dette utnytte mulighetene for læring (Krokan, 2017, s. 192). Læreren må gi elevene avklaring i forventninger av hva digital bruk i skolen er. For å unngå at det blir brukt til utenom faglig bruk istedenfor faglig bruk (Blikstad-Balas, 2019, s. 60). Egen erfaring fra skolen viser at hvis eleven ikke skjønte hvordan man skulle bruke for eksempel Ipaden til faglig bruk, så kom elevene fort på avveie og gjorde utenom faglige ting i stedet.

Eksempel på digitale muligheter i undervisningen er å benytte et verktøy som heter OneNote og Teams. Systemene må brukes ut ifra de digitale prinsippene og ikke en læreboktankegang, som bare vil medføre en videreføring av tradisjonelle undervisningsformer (Blikstad-Balas, 2019, s. 54). Bruk av systemer åpner opp for at elevene kan samhandle i sin læring ved å utnytte muligheter for deling og samskriving i programmer som OneNote og Teams. For at dette skal fungere er det viktig at læreren har et proaktivt handlemønster for å forholde seg til endringer og kunne ta i bruk de digitale mulighetene til læring (Krokan, 2017, s. 197). Læreren bør derfor modellere og hjelpe elevene til å kunne bruke kunnskapen gjennom å benytte den i undervisningen, dette gjøres av den dyktige læreren som også skaper læring for elevene (Blikstad-Balas, 2019, s. 54). Den blir da en veileder for elevene (Breivik, 2019, s. 37). For å få til dette er man dermed avhengig av læreren. Krokan referer til disse lærerne som ildsjeler i boken Smart læring (Krokan, 2017). Lærers rolle er en viktig ressurs for å få til utnyttelse av programmene.

Tanken om at læring er et sosialt anliggende støttes av læringsteorier (Krokan, 2017, s. 125). Konnektivismen er et syn på læring i nettverk, der individet står i sentrum og læring foregår gjennom ressurser i et nettverk (Krokan, 2017, s. 130). Nettverket ved bruk av Teams vil være medelever og lærer, men man kan også tenke seg samarbeide på tvers av den enkelte klasse. Fordelen med nettverk er at man i dag har tilgang på mange ressurser. Det man trenger av kunnskap og kan ha potensial til å lære, kan man finne gjennom nettverket og ressurser tilgjengelig (Krokan, 2017, s. 133). Gjennom samarbeid og benytte seg av læringsnettverket, kan vi utvikle en slags kollektiv intelligens gjennom sosiale medier. (Krokan, 2017, s. 146) Elevene kan dele sine meninger, tanker og kunnskap til nytte for seg selv og andre (Breivik, 2019, s. 68). Bruk av sosial medier i skolen åpner for tilgang til andre læringsressurser, læreprosesser og nye kommunikasjons- og samhandlingsprosesser (Krokan, 2017, s. 70). Dette kan være blogger, samarbeidsteknologier som OneNote, YouTube, nettbasert dataspill. De mange kildene i de sosiale mediene møter elevene på ulike måter. Hvordan elevene lærer er ulikt og dette mangfoldet kan gjøre det enklere for elevene å lære.

Sosiale medier

Sosiale medier kan ses på som bruk av internett med trekk hvor det ikke er et klart skille mellom avsender og publikum og kommunikasjonen er lagt til rette for mange- til – mange kommunikasjon. Det innebærer at alle kan konsumere og produsere i sosiale medier (Aalen, 2015, s. 19). For at elevene skal kunne være brukere av sosiale medier trenger de ulike

«verktøy». De må ha en formening om etikk, mobbing, hvordan snakke sammen og feedback for å kunne bli gode brukere av sosiale medier. Det er viktig å lage spilleregler for hva og hvordan bruken i klassen skal være på de sosiale mediene (Aalen, 2015, s. 37). Ved dette som utgangspunkt, så kan elevene oppleve bruk av sosiale medier i programmer som OneNote og Teams i skolesammenheng.

Gjennom bruk av programmer som åpner for å gi elevene tilgang til hverandres og egne innlegg, de kan se hvem som er i nettverket og hva de andre har gjort til enhver tid, så er de brukere av sosiale medier (Aalen, 2015, s. 20). Programmer som OneNote og Teams har muligheter for å dele og samtale med hverandre og sammen skape et nettverk i grupper. Når man skal jobbe med å kommunisere og publisere er det viktig å vite noe om publikummet (Aalen, 2015, s. 44). Publikummet må også elevene i skolesammenheng se på hvem. Det kan være deres medelever og andre elever på samme alder. Det er derfor viktig at de tenker over det de publiserer, kommenterer og lager linker til i for eksempel OneNote og Teams.

Når man som lærer skal benytte seg av sosiale medier i undervisningen, er det viktig at man er bevisst på tjenestene en skal benytte og regelverk. Det gjelder både for programvare man skal benytte som i eksempelet med OneNote og Teams og andre kilder man skal benytte. Det er en rekke hensyn å ta for å benytte seg av sosiale medier i undervisningen. Heldigvis så finnes det nettsteder som har veiledning, www.dubestemmer.no er et slikt sted (DU Bestemmer, 2020). De kan være med på å hjelpe til med å gi råd, det kan være hensyn for å ivareta personvernet til eleven.

Digital dannelse og dømmekraft

Ved å la elevene få kunne kommunisere med hverandre og dele, innebærer det et spesielt ansvar når man skal ta i bruk de sosiale mediene i skolen. OneNote og Teams åpner for dette og elevene må vite om hva som er god bruk og ikke. Den generelle fagplanen viser at skolen har et ansvar for sosial læring. Dette gjelder også når sosiale medier benyttes i regi av skolen. Der står det «.. respektløse og hatefulle ytringer skal ikke aksepteres..»

(Utdanningsdirektoratet, 2017). Hva vi kommuniserer og hvordan er viktig spesielt med tanke på bruk av Teams der tråder kan slettes i etterkant, så man ikke kan fange opp alt som skjer. Hvordan vi tenker eller sier ting til andre kan komme ut annerledes enn hva vi tenkte oss. Tanken var sikker smart og kanskje også gjennomtenkt men der er ikke sikker mottaker oppfatter det sånn (Breivik, 2019, s. 72). Ved å være i forkant kan man gi elevene lærdom i

hva som er viktig å reflektere over når man er på sosiale medier (Breivik, 2019, s. 73). Spesielt viktig at elevene ikke skal oppleve å ikke være inkludert eller likt (Breivik, 2019, s. 74). Ved å sørge for et system i tillegg til hva som legges ut for å skape en balanse hvor noen føler seg utenfor kan man minske risikoen for dette. Det kan være at alle elevene skal motta kommentarer på sine publiseringer. Det er dermed viktig at elevene ikke føler press i form av kvantitative mål på skolen. Med kvantitative mål i denne sammenheng, så menes at antall kommentarer ikke skal vise en person sin status (Aalen, 2015, s. 76). Det kvantitative målet er spesielt noe de eldre elevene møter i deres bruk av sosiale medier.

Hva er sant og god informasjon?

Hva som er fakta og ikke er ikke lett å finne ut av for elevene. Informasjon er i dag lett tilgjengelig men det er ikke sikkert at alt er sant. Elevene møter informasjon overalt og det er viktig av de kan være kritiske tenkere for å kunne skille hva som er korrekt informasjon og hva som ikke er det. Evner til å tenke kritisk og kunne vurdere kilder er noen av de kunnskapene elevene skal ha i samsvar med generell del av fagplanen (Utdanningsdirektoratet, 2017). Undersøkelser har avdekket behov for at elevene trenger evner til å kunne skille mellom hva som er fakta og ikke. Dette gjelder blant annet bloggere, mange av produktene og anbefalingene de kommer med er basert på at de får inntekter for å komme med disse rådene. Elevene ser ikke bloggomtaler som reklame (Breivik, 2019, s. 83). For at de skal få et korrekt syn på virkeligheten er det derfor viktig for elevene å kunne skille mellom hva som er fakta og hva som ikke er det (Blikstad-Balas, 2019, s. 60). Læreren er en viktig veileder for kritisk tenkning, og for å hjelpe elevene til hvordan bli bevisste på hva som er fakta og ikke. Dette kan være å hjelpe elevene til hvordan finne gode læringssider og hva som skal til at de er det. Oppgaver som å gi elevene muligheter til å finne ut av ulike emner på egenhånd enten det er i matematikken å finne gangning med brøk på YouTube eller andre kilder, ellers kan de oppleve å få feil informasjon (Blikstad-Balas, 2019, s. 58).

Undervisning

Et utgangspunkt for å la elevene arbeide sammen og lage seg et læringsnettverk, kan være at de lager en avisside i OneNote og Teams. Ved å lage en avisside må de bruke evnene sine for å håndtere ulik informasjon, bruke egne erfaringer fra nettet og kritisk tenkning. De må også kunne bruke gode valg når det gjelder å skape tekst i en situasjon hvor man samhandler og deler med andre hva man produserer av tekst. Denne kan inneholde fakta, kommentarer og chatt. De kan samarbeide om det som skal publiseres og bedømme hverandres innlegg. Læreren kan fungere som en veileder og modellerer for elevene gjennom å bistå de på innhold

og form. Avisside kan være egnet for tverrfaglig prosjekt som støttes av den nye fagplanen. En mulighet kan være å utvide prosjektet til å gjelde flere klasser eller samarbeide med en annen skole. Elevene kan også være med på å skape deling og samarbeid innenfor eksempel matematikken, de kan dele ressurser, meninger, artikler linker også videre til emnet. Gjennom ulike perspektiver kan de dermed kunne utnytte dette potensiale for læring ved bruk av sosiale medier.

Oppsummering

For å lykkes med bruk av sosiale medier i skolen, så er det en rekke ferdigheter både læreren og elevene må ha for å kunne utnytte dette effektivt. Det er også viktig at det settes tydelige forventninger og rammer for eleven over hva som er forventet av dem. Jeg har gjennom denne oppgaven fått mer innsikt i hvordan sosiale medier kan brukes i skolen.

Litteraturliste

Aalen, I. (2015). *Sosiale medier*. Bergen: Fagbokforlaget.

Blikstad-Balas, M. (2019). Digital teknologi i klasserommet -noen sentrale utfordringer. I T.

A. Wølner, K. Kverndokken, M. Moe, & H. H. Siljan (Red.), *101 digitale grep - en didaktikk for profesjonsfaglig digital kompetanse* (ss. 51-64). Bergen: Fagbokforlaget.

Breivik, J. M. (2019). *Læring i en Digital tid*. Bergen: Fagbokforlaget.

Krokan, A. (2017). *Smart læring hvordan IKT og sosiale medier endrer læring*. Bergen: Fagbokforlaget.

Lærere på sosiale medier. (2020, Februar 27). Hentet fra DU bestemmer:

<https://www.dubestemmer.no/til-voksne/sjekkliste-laerere-pa-sosiale-medier>

Utdanningsdirektoratet. (2017). *Udir*. Hentet fra Overordnet del av lærplanverket:

<https://www.udir.no/lk20/overordnet-del/prinsipper-for-laring-utvikling-og-danning/grunnleggende-ferdigheter/>